

КЪЗЪЛЪ-БАШИ.

ПРИНОСЪ ЗА БЪЛГАРСКАТА ЕТНОГРАФИЯ.

[Изъ „Жива-Старина“ кн. осма Етнографическо (фолклорно) описание на Источна България].

Прѣзъ 1891 год. бѣхъ излѣзълъ по Руссекия окръгъ съ цѣль да допълня събрания си материалъ отъ тоя окръгъ, който ведно съ другитѣ има да състави цѣло отъ моята етнографическа сбирка.

Като изходихъ Руссенската околия, прѣминяхъ въ Ту-траканската и пътятъ ме наведе въ селото *Денизлѣргъ*, дѣто трѣбваше да прѣнощувамъ.

Въ туй село прѣди освобождението не е имало нити една българска къща, а сега брой такива 30, прѣселени отъ различни мѣста, а повече отъ балкана. Като нѣмаше друго мѣсто за прѣнощуване, азъ слѣзнихъ на единственната въ селото крѣчма, която служеше въ същето врѣме и за ханъ.

За да не губя врѣме, азъ помодихъ крѣчмарина да ми покаже, къдѣ могъ намѣри кмета на общината. Указа се, че крѣчмаринътъ е и общинский кметъ. Това нѣщо се срѣща почти въ всичитѣ села, които изходихъ, отъ Тимока па до Силистренско. Има ли въ селото една крѣчма, да знаете, че тя е на попа; има ли двѣ, то непрѣменно едната ще бѣде на попа, а другата — на кмета. Почнува се конкуренция па и гонения, които раздѣлятъ селенитѣ на двѣ партии; селенитѣ, които държатъ съ пона, ще ходятъ на поповата крѣчма, а онѣзи, които сж съ кмета — ще ходятъ на неговата крѣчма. Отъ тукъ онѣзи оплаквания, негодувания и спорове, съ които постояннитѣ комисии и окръжнитѣ управления иматъ такива главоболия.

Но да оставимъ крѣчмарския въпросъ на страна.

Кметътъ ми даде свѣденія, че селото имъ се състояло отъ българи и Къзълъ-баши.

Името *къзълъ-баши*, бѣхъ слушалъ и въ Руссе, затова рѣшихъ да се запозная съ битѣтъ на туй плѣме и да изуча